

Kotona asumisen teknologiat ikäihmisille KATI -ohjelma

HL7 Finland Personal Health SIG -työpaja

Erikoistutkija Heidi Anttila, THL
Johtava tutkija Marketta Niemelä, VTT

21.10.2020

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Taustat

- **Hyvinvoinnin tekoäly ja robotiikka -ohjelma (Hyteairo)**
 - STM, THL
 - 2018-2020(-2022)
- **Kansallinen ikäohjelma vuoteen 2030 (STM)**
- Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2020–2023 (STM)
- *Kotona asumista tukeva teknologia - kansallinen toimintamalli ja tietojärjestelmäkokonaisuus (KATI-malli)* (Lähteenmäki, Niemelä, Hammar & al., 2020)

HYTE
AIRO
HYVINVOINNIN
TEKOÄLY JA
ROBOTIIKKA -ohjelma
#hyteairo

- Kotona asuminen
- Hoito ja logistiikka sairaalaympäristössä
- Lääkehoito ja -huolto
- Hyvinvointivalmennus ja kuntoutus
- Analytiikka

Tavoitteet 2030

- Itsenäistä suoriutumista tukevat älykkäät teknologiat ovat parantaneet ikäihmisten hyvinvointia
- Yhteiskunta on tukenut ja varmistanut heikossa sosioekonomisissa olosuhteissa olevien ikääntyneiden yhdenvertaisen mahdollisuuden käyttää itsenäistä suoriutumista tukevaa teknologiaa
- Teknologian, tekoälyn ja robotiikan hyödyntäminen ikäihmisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä hoidon tukena on lisääntynyt
- Tietoperusteisuus ja suurten tietomassojen hyödyntäminen terveydenhuollossa on parantanut toiminnan kustannusvaikuttavuutta
- Suomi on ikäteknologian kehittämisen ja hyödyntämisen mallin kehittäjänä, ja meidän kokemuksiamme sekä osaamistamme hyödynnetään laajasti

Kotona asumista tukeva teknologia - kansallinen toimintamalli ja tietojärjestelmät (KATI-malli)

Jaakko Lähteenmäki | Markketa Niemelä
Teija Hammar | Hanna Alastalo | Anja Noro
Annina Pylly | Miina Arajärvi | Pirita Forsius
Katja Pulli | Heidi Anttila

VTT
beyond
the obvious

VTT TECHNOLOGY 373

KATI-raportti:
<https://doi.org/10.32040/2242-122X.2020.T373>

Kotona asumisen teknologiat ikäihmisille (KATI) -ohjelma

- **KATI-ohjelma edistää kotona asumisen toimintamallien ja palveluiden kehittämistä ja uudistamista teknologiaa hyödyntämällä**
 - Koordinoija THL, teknologiaohjaus- ja arviointi VTT, rahoitus STM
- Valtionavustus (STM) valituille sote-alueiden hankkeille, jotka pilotoivat ja ottavat käyttöön teknologiaratkaisuja ikäihmisten kotona, kotiin tuotavissa palveluissa ja kotihoidossa
- Hankkeiden odotetaan kehittävän tapoja hyödyntää erilaisia teknologiaratkaisuja, esim. robotiikka, tekoäly, monitorointi ja etämittaus, alustaratkaisut
- Ohjelma painottaa yhteiskehittämistä, loppukäyttäjien mukaan ottamista teknologiaratkaisujen arviointiin ja ratkaisujen eettisyyttä
- Teknologian vaikutuksia arvioidaan useasta näkökulmasta

<https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/kotona-asumisen-teknologiat-ikaihmisille-ohjelma-kati>

KATI-ohjelman tavoitteet

Kotona asuva henkilö

- Toimintakyky & hyvinvointi
- Itsenäisyys, toimijuus ja turvallisuus

Kotihoidon henkilöstö

- Työhyvinvointi
- Kuormitus vähenee

Sote

- Kustannusten hillintä

Yritykset

- Innovaatiot ja liiketoiminta
- Vienti ja kansainvälisyys

Kansallinen koordinaatio

- Vaikutusten arviointi
- Yhteistyön jatkuva-luonteinen toimintamalli

Ohjelman lopputulokset ja hyödyt

1. Koordinaation rahoitus- ja toimintamalli kansalliseen käyttöön
2. KATI-ohjelmassa rahoitettavissa hankkeissa kehitetyt toimintamallit kaikkien käyttöön
3. Analyysit KATI-ohjelmassa rahoitettavissa hankkeissa käyttötettujen teknologioiden vaikutuksista kaikkien käyttöön

Innokylä on kaikille avoin yhteisen kehittämisen ja tiedon jakamisen ympäristö

Katso mitä Suomi kehittää

Innokylässä tuotetut ideat, tuotokset ja tulokset ovat vapaasti kaikkien kiinnostuneiden saatavilla ja hyödynnettävissä.

Selaa toimintamalleja

Aloita kehittäminen

Innokylän kehittämisen polku antaa välineitä asiakaslähtöisten ratkaisujen tekemiseen. Jaa toimintamallisi kaikkien hyödynnettäväksi.

Kehitä toimintamalleja

KATI-ohjelman valtionavustushankkeet

- Tavoite: laajat useamman kunnan/kuntayhtymän hankkeet, joissa yhteistyötä teknologiaratkaisujen valinnassa ja käyttöönoton suunnittelussa → pyritään maakuntien käytäntöjen yhdenmukaistamiseen ja maakunnallisiin ratkaisuihin
- Hankkeiden aikataulu
 - Valtionavustuksen hakuaika: 1.10.-16.11.2020
 - Hankkeiden toteuttamisaika: 2021-2022
 - Ohjelman arviointi: 6/2023 mennessä
- Rahoitus
 - Jaettavissa oleva enimmäismäärä: **6 miljoonaa euroa**
 - Hankkeilta edellytetään **50 % omarahoitusosuus**. Työpanos otetaan huomioon omarahoitusosuudessa.
- Avustus on kohdennettu **tietyihin määriteltyihin sisältöihin (vaatimukset)**
- Tietoa rahoituksesta ja hankeopas: <https://stm.fi/rahoitus-ja-avustukset/valtionavustukset/vuoden-2020-valtionavustushaut>

<https://stm.fi/documents/1271139/2013549/KATI-ohjelma+ja+hankeopas+1.10.2020.pdf/5ed61131-9eff-c365-94c1-ffb18d74d397/KATI-ohjelma+ja+hankeopas+1.10.2020.pdf?t=1601546051101>

Ketkä voivat hakea valtionavustusta KATI-ohjelmasta?

- **Hakijoina alueelliset sote-toimijat**
toivotaan konsortioita, joissa kuntia tai kuntayhtymiä, kolmannen ja yksityisen sektorin toimijoita sekä korkeakouluja
- **Yritykset**
voivat hakea Business Finlandin kehittämisrahoitusta pilotointiin ja kansainväliseen vientiin tähtääviin toimenpiteisiin yhteishankkeissa

Vaatimukset hankkeille

Hankkeessa on toteutettava A. , B. ja C. sekä yksi tai useampia alakohtia vaatimuksista D.

A. Kotona asumisen teknologioiden (laitteet, sovellukset, palvelut, järjestelmät) ja niistä kerättävän datan hyödyntäminen sote-palveluissa ja kotona asuvan henkilön itsenäisessä ja turvallisessa asumisessa sekä asiakkaan toimintakyvyn ylläpitämisessä

B. Yhteiskehittäminen teknologian kokeilussa ja käyttöönotossa itsenäisesti asuvien ikäihmisten, kotihoidon asiakkaiden, omaisten tai ammattilaisten kanssa

C. Vaikutusten arviointi yhteistyössä THL:n ja VTT:n kanssa

D. Valitse yksi tai useampi (esim. uudet ammattilaisroolit, teknologian soveltuvuuden arvioinnin kehittäminen, Digi-HTA)

A. Suositeltuja pilotoitavia ja käyttöönotettavia teknologioita ja käyttötapoja

- Kodin seurantateknologia ja etämonitorointi
- Kotona asuvan henkilön omien laitteiden ja itse keräämän hyvinvointidatan liittäminen ja hyödyntäminen sote-palveluissa

- Robotiikka
- Teknologiat turvallisen lääkehuollon varmistamiseksi
- Etäyhteys- ja virtuaalipalvelut
- Keskusteleva tekoäly
- IoT-alustat ja integraatoratkaisut

B. Yhteiskehittäminen

- Kokeiltavien ja käyttöönotettavien ratkaisujen tulee perustua käyttäjien tarpeisiin.
- Käyttäjinä voivat olla ikäihmiset, kotihoidon asiakkaat ja heidän läheisensä tai sote-ammattilaiset
- Näiden loppukäyttäjien tulee olla mukana teknologian pilotoinnin ja käyttöönoton suunnittelussa, testauksessa ja arvioinnissa (soveltuvin osin)

C. Vaikutusarviointi yhteistyössä THL:n kanssa neljästä näkökulmasta

- **Hyvinvointivaikutukset:**
vaikutukset loppukäyttäjän (esim. ikäihmisen, kotihoidon asiakkaan, omaisen) hyvinvointiin, esim. parantunut toimintakyky, elämänlaatu, terveydentila sekä vähentynyt palvelutarve
- **Henkilöstövaikutukset:**
vaikutukset sote-ammattilaisen (esim. kotihoitajan) työprosessiin ja työtyytyväisyyteen
- **Kustannusvaikutukset:**
vaikutukset sote-alueen kustannuksiin erityisesti kotona asumisen kustannusalueella (esim. kotihoidon tai muun kotona tapahtuvan hoidon suunnitellut ja toteutuneet asiakastunnit, tarvittavan henkilökunnan määrä)
- **Teknologiaratkaisujen toimivuus**
Tekninen toimivuus ja käyttökelpoisuus, yhteentoimivuus, laajennettavuus, käyttöönotettavuus, hyödyntämisen tuki

D. Valinnaiset vaatimukset

- 1. Uudet ammattilaisroolit**, jotka tukevat teknologian hyödyntämistä sote-alueella (esim. kotona asumisen teknologian koordinaattori)
- 2. Teknologian soveltuvuuden arvioinnin** kehittäminen: asiakkaan kyvykkyys hyödyntää teknologiaa kotona, ml. läheisten tuki; sote-ammattilaisen osaaminen asiakkaan kyvykkyuden arvioinnissa
- 3. Teknologian itsenäisen käytön tukeminen** ja kotihoidon tukeminen itsenäisen käytön opastamisessa

- 1. Hankintamenettelyjen kehittäminen** ja Digi-HTA -arvioinnin hyödyntäminen hankinnassa
- 2. Laite- ja apuvälinehallinnan ja -rekisterin** kehittäminen: esimerkiksi laitelogistiikka, käyttötuki ja vikatilanteiden hoito palveluna kotona
- 3. Digi-HTA -arviointien** tuottaminen osana pilotointeja mukana olevilta yrityksiltä

Lisätietoa

- Kotona asumisen teknologiat ikäihmisille KATI-ohjelma
 - <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/kotona-asumisen-teknologiat-ikaihmisille-ohjelma-kati->
- Valtionavustushaku sosiaali- ja terveysministeriön sivuilla:
 - <https://stm.fi/rahoitus-ja-avustukset/valtionavustukset/vuoden-2020-valtionavustushaut>
- KATI-ohjelma ja hankeopas:
 - <https://stm.fi/rahoitus-ja-avustukset/valtionavustukset/vuoden-2020-valtionavustushaut>
- Usein kysytyt kysymykset
 - <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/kotona-asumisen-teknologiat-ikaihmisille-ohjelma-kati-/usein-kysytyt-kysymykset>

Kotona asumisen teknologiat ikäihmisille **KATI -ohjelma**

thl.fi/KATI